

KOULUUN PALUUN VAIKUTUKSET LAPSIIN ON PUNNITTAVA HUOLELLISESTI

Pelastakaa Lapset muistuttaa, että **päätöstä lasten palaamisesta kouluun vielä ennen kesälomia tulee punnita lapsen edun ja oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.**

Järjestömme näkemys on, että **kouluun palaamisessa on monia hyötyjä** kaikkien, myös haavoittavassa asemassa olevien lasten, kannalta. Haavoittavassa asemassa olevien lasten ja lapsiryhmien tilanteesta saatua nykytietoa tulee kuitenkin nyt hyödyntää valtakunnallista päätöstä tehtäessä.

Järjestömme on kantanut koronakriisin aikana **erityistä huolta niistä lapsista, jotka ovat jo ennen koronatilannetta tai/ja koronaepidemian aikana olleet tavoittamattomissa.** Näille lapsille paluu kouluun voi olla myönteinen ja merkittävä asia. Tavoitteena tulee olla saavuttaa nyt myös nämä lapset.

Kannamme lastensuojelun ammattilaisina huolta lapsista, jotka kärsivät vanhempien ja perheen kuormittavan tilanteen takia. Lastensuojeluilmoitusten määrän aleneminen on huolestuttava indikaattori siitä, että kotien tilanne, mahdollinen lähisuhde/kotiväkivalta ja lasten kaltoinkohtelu koteloituvat nyt neljän seinän sisälle, auttavien tahojen ulottumattomiin.

Kouluun paluuta puoltaa se, että kouluarkeen asettautuminen edistää kaikkien lasten psykososiaalista hyvinvointia. Kouluissa lapset voivat saada **ikätasoisista ammattilaisten tukea** koronavirukseen liittyvissä kysymyksissä, huolissa ja päästä jakamaan kokemuksiaan koulutovereidensa kanssa.

Kouluun paluuta tukee myös se, että **opettajien ja koulun henkilöstön tuntuma lasten elämään palaa,** kun on mahdollisuus arvioida lasten vointia ja antaa lapsille myös oppimiseen tukea vielä ennen kesää. Tukiopetuksen, tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden oppimista päästään myös arvioimaan.

Pelastakaa Lapset on huolehtinut koronakriisin alettua **vähävaraisten perheiden lapsista** sekä äkillisesti taloudelliseen ahdinkoon joutuneiden lasten perheistä jakamalla ruokalahjakortteja. Kouluun paluu toisi hetkellisen helpotuksen kotitalouksille, joissa lapset eivät ole saaneet syödä tarpeeksi monipuolista ruokaa.

Koronakriisin aikana on huomattu **etäkoulunkäynnistä seuranneita hyötyjä** esimerkiksi erityislasten koulunkäynnissä. On myös raportoitu, että koulukiusatut lapset ja nuoret ovat kokeneet etäopetuksessa ollessaan olonsa helpottuneeksi.

Etäopetukseen ja digitaalisten alustojen ja työvälineiden käyttöön on syntynyt lapsille tuttuja rutiineja, joista on tullut turvaa antavan uudenlaisen arjen perusta. Nyt näihin rutiineihin tulisi koulujen avautuessa lyhytaikainen muutos. Sen vaikutukset lapsiin voivat olla erilaisia.

Näkemyksemme kuitenkin on, että koulujen avaamisella on valtaosalle lapsista eheyttävä ja tasapainottava merkitys. Kunnissa on silti oltava valmius siirtyä suhteellisen kitkattomasti kahdeksi viikoksi lähiopetukseen ennen kesälomaa. Tämä edellyttää sitä, että koulujen henkilökunnalla on resurssit organisoitua ja ennättää kohdata lapset ja kartoittaa heidän tilannettaan.

Pelastakaa Lapset muistuttaa, että kouluun paluusta päätettäessä on huolehdittava **lasten yhdenvertaisuuden toteutumisesta** parhaalla mahdollisella tavalla. Mikäli koulut avataan, Pelastakaa Lapset pyytää kiinnittämään huomiota

- **erityislapsiin**, joille paluu kouluympäristöön vain pari viikoksi ennen kesälomaa voi olla haastavaa.
- lapsiin, joilla on **sairauksia** ja siksi **kohonnut riski altistua koronavirukselle** ja tartuttaa virus perheenjäseniinsä.
- lapsiin, joiden **perheenjäsenet kuuluvat riskiryhmään**, ja joko lähettävät lapsen kouluun tai eivät uskalla lähettää lasta kouluun.
- lasten liikkumisen järjestämiseen niissä kunnissa, joissa **etäisyydet ovat pitkät**, ja lapset saapuvat kouluun julkisilla kulkuvälineillä, takseilla ja muilla kyydeillä.
- **mielenterveysongelmista kärsivien lasten ja nuorten tukeen ja jaksamiseen.**

Koronapandemialla on lyhyt- ja pitkäkestoisia vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin. Meneillään olevassa akuutissa vaiheessa on suunnattava resurssit perheiden ruoka-apuun ja kaikkiin sellaisiin matalan kynnyksen palveluihin, jotka auttavat lapsia, nuoria ja perheitä selviytymään jokapäiväisestä arjesta.

Tämän rinnalla päätöksiä muunlaisesta sosiaaliturvajärjestelmän kautta tarjottavasta lisätuesta vähävaraisille perheille ja perheille, joiden toimeentulo on entisestään tai äkillisesti kaventunut, tulee tehdä ripeällä tahdilla. Pitkittyneessä tilanteessa on panostettava kuntien digisosaalisyöhön.

Pelastakaa Lapset kerää parhaillaan avoinna olevaan Lapsen ääni –kyselyyn tietoa lasten ja nuorten kokemuksista koronakriisin aikana. Kyselyyn on tullut jo noin 2900 vastausta. Tulokset julkistetaan toukokuussa, jolloin saamme lisää arvokasta tietoa ja ehdotuksia suoraan lapsilta.

Tehtäessä päätöstä lasten paluusta kouluun tulee myös pyrkiä kuulemaan lasten ajatuksia ja kehittämissuhteita, ja punnita niitä.

Lisätietoja:

Riitta Hyytinen
johtaja, kotimaan ohjelma
riitta.hyytinen@pelastakaalapset.fi
puh. 050 431 0094

Tiina-Maria Levamo
erityisasiantuntija –lapsen oikeudet ja vaikuttamistyö
tiina-maria.levamo@pelastakaalapset.fi
puh. 050 570 6360